

MOD 140 DANS TARİHİ II

7. HAFTA DERS MATERYALİ

QUEM QUERITIS – KİMİ ARIYORSUNUZ?

Bir diyalog... bir oyun... tiyatro yeniden dinsel mekanlarda...

Peki ya dans...

Dünya tiyatrosu tarihi, dünya tarihinin en ilginç ölümsüz unsurlarından biridir. antik Yunan tiyatrosu, İÖ. 500'lerde ölümsüz bir gelişim gösterdikten sonra, kendi Antik Yunan uygarlığında bile bir kaç yüzyıl olduğu gibi çok da büyük eklenmeler olmadan korunarak devam eden bir tiyatro olmuştur. Kendinden sonra gelen tüm tiyatroları tartışmasız belirleyici biçimde etkileyen Antik Yunan tiyatrosunun üstüne gelen Antik Roma tiyatrosu daha önce de değinildiği üzere, devlet mekanizmasının egemenliği altında, yaratıcılıktan uzak giderek eğlenceye hatta deformasyonlara açık hale gelen bir yapıya mahkum edilmiştir. Ortaçağ dediğimiz bin küsur yıllık uzun süreç ise tiyatro sanatı açısından çok daha ilginçtir. Bu ilginçlik, dans sanatını da kökten etkileyecektir. Çünkü dans sanatının tarihi kaderin döngüsü gereği tiyatro sanatı ile içiçe bir tarihtir.

Gösteri sanatlarının büyük günah sayıldığı uzun yüz yıllar boyunca, hüner sahibi gezici tiyatrocular, dans ve tiyatro sanatını yaşatmayı sürdürmüşlerdir. Burası dans ve tiyatro sanatlarının en ilginç süreçlerinden biridir. öte yandan Ortaçağ, karanlık bir süreç gibi görünse de, insanın uygarlık tarihinin bin küsur yıl yalnızca karanlıktan ibaret olabileceği düşünülemez. Giderek 1200 yıllarından itibaren, büyük kilise mimarisinin yani katedrallerin varlığı, 1300 yılında Dante'nin oluşu, 1400'lerin Petrark'a sahip olması, Ortaçağ'a bin küsur yıldır kaldığı formunun koruma şansını daha fazla tanımayacaktı.

Değişim, felsefede, dünya görüşünde olduğu gibi gösteri sanatlarında da kendini belli edecekti.

Sanat yoluyla ortaçağ'ın en büyük hedefi olan “cahil ve yoksul” halka İncil'i daha fazla sevdirmek çabasına, Rahiplerin teklifi ile bir gün bir yenisi eklendi. O da, Kiliselerin önceleri avlusunda ama daha sonra kilise binalarının içinde, halka İncil'i sevdirmek üzere daha çok motif kullanmak üzere, tiyatro sanatından yararlanmak teklifi idi. Bu dinsel oyun parçası, QUEM QUERİTİS idi. Yani bir diyalog.... Kilise bahçesinde, rahibeleri oynayan üç rahip, bir oyun eşliğinde halkın İncil'e daha çok bağlanmasını sağlayacaktı.

Resim ve heykel sanatlarından sonra tiyatro sanatı da, binden fazla yıl sonra yasakları, günahları ve ayıpları delerek yeniden dinsel mekanlardaydı... bundan sonra tiyatro sanastı binden fazla yılın olanaksızlıklarına direnecek ve kendi küllerinden bambaşka yerlere gidecekti.

Birinci Melek: Quem Queritis? (Kimi arıyorsunuz?)

İkinci Melek: O gitti, göklere yükseldi..

Üçüncü Melek: Alleluia!... Resurrexit Dominus!... (Şükürler olsun!... Efendimiz dirildi!...)

Kilisennin bahçesinde, sunak taşının başındalar. İsa'nın bedeni, bir çarmıha sarılmış bir bez parçası... melekleri oynayan rahiplerin nerede duracağı belli. Halkın nerede duracağı da... ilahiler var, dekor var, aksesuarlar var ve oyunu canlandıracak rahipler var. Kurallar yazılı ve kesin. Ama yeniden kilisenin bahçesinde oyun var.

Oyun, VENITE ET VIDE TE LOCUM

İle devam ediyor; yani “gelin, yeri görün” diyor bir melek, İsa'nın yeniden dirildiği sahne canlanırken....

Sanatın gücü için tekrarlayalım, sanat her zaman kendisine yer bulacağı için;

VENITE ET VIDE TE LOCUM

